

תורה

ה'רמ"א
ה'תש"א
נאר ה'רמ"א
עם באה'רמ"א

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

והרתי את לב האמן משרכם
ונתתי לכם לב בשר

בחוקות
גליון כ | תשפ"ב

אור להביות הלב של איש ישראל
בועך מאד עני לב השמים לה' ותברך,
ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לב ופנימה של הברכה

להודות ולהתקדש

כשהניסיונות מתגברים וכל יציאה פשוטה לרחוב הופכת למלחמת עולם מסוכנת יש לנו עצה נפלאה //
הודיה של לעתיד לבוא

ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לתרוב (ויקרא כו, ז)

בין רשימת הברכות וההבטחות שבפרשתנו מופיע הפסוק "ורדפתם את איביכם". שואל על כך ר' נתן (ליקוטי הלכות, פדיון בכור ה, יז): מהי הברכה שיוזכו לרדוף את האויב? וכי זהו תכלית מלחמת מצוה לשפוך דמו של האויב? וזה לשונו:

לכאורה תמוה: מדוע הבטחת הברכה הזאת שירדפו את אויביהם וכו', וכי זהו התכלית האמיתי של ישראל עם קדוש שירדפו את אויביהם ויפילו אותם בחרב וכו' לנקום ולשפוך דם ה'יו? הלא ה' יתברך הפיץ בשלום ומכבד את עמו ישראל בשלום, והיה די בהבטחת 'ונתתי שלום בארץ', ולמה לנו לרדוף אחר האויבים?

אלא מאי – מודיע מוהר"ג ומבאר – מדובר ברדיפות מסוג אחר; מדובר ברדיפה אחריהם להכניס בהם הדעת האמיתית, לגלות מלכותו יתברך בעולם, ולהשיב את כולם לעבדו שכם אחד! וכפי שממשיך בדבריו:

אך באמת, זה ידוע שכל העולמות לא נבראו כי אם בשביל להכיר ולידע אותו יתברך, כמו שאיתא בזהר 'נגין דישתמדיעין ליה'. ועל כן הכל נברא בשביל ישראל שיקבלו תורתו שהוא הדעת הקדוש, שעל ידי זה מכירין וידעין אותו יתברך. ועל כן כל הגזולה והמלכה שייבא רק לישראל שעושים רצונו, שזוכים לזה הדעת בשביל זה נברא הכל, ועל כן רק הם קרויים 'אדם' כמו שאמרו רז"ל, כי מי שאין בו זה הדעת הוא חיה ברמות אדם. ובשכ"ח זה מחוייב כל אחד לעסוק ביישוב העולם, דהיינו להכניס הדעת האמיתי באחרים שזה עיקר עוסק ביישוב העולם. וכשישראל יזכו לעשות רצונו, הם מחוייבים להשתדל בכל כוחם להכניס זה הדעת גם באימות העולם, כמו שכתוב 'ספרו בגוים את כבודי', ובתיב 'הודיעו בעמים עלילותי', וכן בפסוקים הרבה.

בענין זה אכן נאמר בזהר הק', כי צריך לרדוף אחרי זה שאינו יודע מהש"ת, כדי להשיבו ולקרבו. ולזה מצוים ישראל לצאת למלחמת הפצת אור האמת וקירוב לבבות, כשזוהי כל המטרה אפילו בכל המלחמות כפשוטן:

וזהו כל המלחמות מצוה שנצטוו ישראל – הכל הוא כדי להשיבם אל האמת להודיעם כי ה' הוא האלקים שזהו התכלית האמיתי. וזה עיקר הבטחת 'ורדפתם את איביכם', בחינת 'בקש שלום ורדפוהו', בחינת מה שאיתא בזהר הקדוש 'וכאח מאן דאחיד בידא דחיבא ובעי למרדףא בתיבה', כי זאת הרדיפה היא עיקר השלום האמיתי, כי כל זמן שאין זוכין לדעת ה' אין עושין רצונו חס ושולם ואין יוצאין מעוונות ופגמים חס ושולם, אפילו נדמה שיש לו שלום גדול אין זה שלום כלל.

למלחמה כזאת, לא צריך הרבה אנשים, אלא מספיק גפרור אחד להלהיב ולהכניס שלהבת האמונה בלב רבים מאוד, ומעט מן האור זוהר הרבה מן החושך, וכן נבאר מוהר"ג את הפסוק הבא:

וזהו 'ורדפו מכם המששה מאה', כי קושטא קאי ואמת מארץ תצננה, ועל כן מודאי יש כח להמשה האוחזים בהאמת ובאמתו לרדוף מאה – לרדוף אחריהם בדיובורי אמת ובתחנות ובקשיות לה' יתברך, שהם בחינת חרב וכלי זיון של ישראל, עד שיכבשו אותם ויכניסו בהם הדעת האמיתי.

לכן - מגלה מוהר"ג - העצה לכל זה היא על ידי ש'נלח' שמחה מהזמן של 'לעתיד לבוא', וכך נהפוך את היגון ואנחה שבגלות לששון ושמחה...

שהרי זאת אנו מאמינים ויודעים, שסוף כל סוף תזכה כל נפש לתיקון השלם, ואחרי כל הזיכוכים והביוררים היא תנוקה מכל הזוהמא של העבירות ותזכה לעונג אין סוף ולנצח נצחים. ואם כן, אנו יכולים לשנות את המבט על המציאות ולהפוך אותו בתכלית. במקום לחשוב; מי אני ומה חיי, כל מעשיי הטובים אינם אלא כטיפה מן הים לעומת הפגמים שפגמתי נגדו יתברך. נאמר לעצמנו; ברוך ה' כמה מאושר אני לשזיתי לתשוף נקודות יקרות כל כך בתוך הגלות הנוראה והאידימה הזו. ואם אני גרוע עוד יותר, אז בוודאי שאני צריך להודות על כל שעה של טוב, שכן גרוע כמוני מי יודע להיכן עוד יכולתי ליפול, וברוך ה' אני עדיין לא אבוד לגמרי.

וליתר דיוק: אם אנו מאמינים שבסוף יגיע אותו אושר מקווה ונכסף, ואנחנו כואבים כל כך את הריחוק שלנו ממנו - הרי שאותו כאב יכול להפוך גם לשמחה ולהודיה, אם נשמח שאף על פי כן יהיה לנו איזשהו חלק באותו אור נערב.

השמחה הזו של ההודיה, להודות לה' על כל הרחבה, דווקא מתוך מה שעובר עלינו - היא זו שתעניק לנו חיים מאירים ונגיים, ותוציא אותנו מגלות התאוות לחירות עולם. דווקא בכוח ההודיה שמרומזת בספירת ה'הוד' נזכה בע"ה להיכנס מחדש לקדושת השבוע הקרוב, לספירת ה'יסוד'.

וכה הם דברי קדשו של התלמיד הנאמן שזכה להתבטל בשלמות לצדיק הקדוש שהיה נקי ושלם בשלמות:

"צריכין להרגיל את עצמו מאד בכל יום ובכל עת להודות ולהלל לה' יתברך על כל הטובות אשר גמל עמנו, ואפילו בתוקף צרת הנפש רחמנא ליצלן, אפילו כשיירד ונתרחק כמו שנתרחק, איך שהוא, יהפוך הכל לששון ולשמחה, בבחינת ששון ושמחה ישגו ... כי עיקר גלות הנפש הוא העצבות ... וכל מה שהעצבות מתגבר יותר מתגברין יותר התאוות, בפרט שגוען התאוה הכללית, וכן חוזר חלילה ... עד שכמעט תצא נפשו חס ושולם, לולא ה' עזרתה לנו שמאיר עלינו מרחוק בכח הצדיקי אמת לשמח נפשותינו על-פי דרכי העצות העמוקות של הצדיקי אמת".

"צרו צעדינו מלכת ברחובותינו!", 'המצב כבר בלתי נסבל!' - כל אחד מאתנו מן הסתם כבר שמע את המשפטים הללו יותר מפעם אחת, וכנראה שגם הוא עצמו מרגיש כך.

בעקבות דמשיחא מתגברת עזותו של הס"מ בצורה כה אידימה, עד שהיציאה החוצה נדמית ככניסה לתוך שדה-מוקשים מסוכן, שכל רפיון בזהירות בתוכו עלול לגרום לפיצוץ שתוצאותיו הרסניות ביותר.

הנסיגות הללו, יחד עם המוח החלוש שלנו שמתקף בורם של מחשבות זרות ומשונות, ושאר הניסיונות שסובבים אותנו - כולם יחד, גורמים למצב בלתי נסבל, בו אנחנו 'שורדים' כל יום, אך בקושי מצליחים לברוח אל הקדושה והאור.

אנחנו יודעים שהניסיונות הללו הם המפתח לשערי הקדושה, וכפי שמביא הזוהר שעיקר היצר הרע הוא בענין הקדושה (כמובא בליקוטי מוהר"ן תורה ב'), ושאתגתנו עולה בגרון ניהר: 'מה יילד יום?', איך נוכל כבר לגמור עם הסיפור הזה, להתחיל לחיות חיים של קדושה וטהרה בשלמות!?

בימים אלו בהם אנו משלימים את השבוע הנורא של ה'הוד' ונכנסים לשבוע של ספירת ה'יסוד', אנו מוצאים את עצותיהם המאירות של הצדיקים, הרמוזים בעניינה של הספירה שמלווה את השבוע. ועל דם אנו יכולים להתחזק, ואף להתקרב אל ה' בתכלית ההתקרבות גם מהמקום הכי רחוק בעולם.

"עיקר הגאולה והיציאה מהתאוות" - מביא רבינו הקדוש (ליקוטי מוהר"ן תורה כ"ה ח"א) - "היא על ידי השמחה". שכן, גלותם של ישראל היא העצבות שנגרמת על ידי מעשיהם שאינם טובים, שעל ידי כך מפילים את השכינה שהיא 'שמחתן של ישראל' לעצבות, ועל ידי עשיית המצוות בשמחה מעלים אותה.

מי כמונו מחכים בכיליון עיניים לאותה גאולה נכספת, וחפצים לצאת כבר מגלות התאוות המרות כל כך. אך עצם העצה 'להיות בשמחה' קשה עלינו מאד. וכפי שמקשה מוהר"ג על דברי רבינו עצמם: הרי אותה שמחה עצמה שאנו צריכים בשביל לצאת על ידה מהגלות לא תהיה בשלימות אלא בעת הגאולה, ואם כן לכאורה 'נפל פיתא בבירא', שכן לשמחה לא נזכה אלא בגאולה, ולגאולה אין אנו יכולים לשכון אלא על ידי שמחה...

וּנְפִישׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ!

השבוע נפגשו ר' שמחה ור' מנחם באתרא קדישא מירון, יומיים לפני ל"ג בעומר, ושם קיימו את ה"שיחת חברים" ביניהם, והרי היא לפניכם:

רבי שמחה: שלום ר' מנחם, גם אתה פה?

ר' מנחם: כן, לא יכולתי להישאר בבית... הייתי מוכרח להקדים ולבוא, על אף שעדיין יש יומיים לל"ג בעומר.

רבי שמחה: נו, זה לא כ"כ מוקדם, הרי גם האריז"ל הגיע לכאן למשך שלשה ימים רצופים, כמו שכתב רבי חיים וויטאל בשער הכוונות: "ענין מנהג שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג לעומר על קברי רשב"י ור"א בנו אשר קבורים בעיר מירון כנודע ואוכלים ושותים ושמים שם, אני ראיתי למורי ז"ל שהלך לשם פעם אחת ביום ל"ג לעומר הוא וכל אנשי ביתו, וישב שם שלשה ימים ראשונים של השבוע ההוא" (שער הכוונות, דרושי הפסח, דרוש יב).

ר' מנחם: אני לא ידעתי מדברים אלו, אלא באתי מחמת הפחד שפחדתי לא להפסיד את ההילולא הגדולה, והבה אכן נקווה שהכל יעבור על צד היותר טוב, וה' יפיר עזת הערב רב ויקלקל מחשבתם.

רבי שמחה: אמן ואמן.

אולי נעשה כבר עכשיו את ה"שיחת חברים" הקבועה שלנו? יש לך זמן?

ר' מנחם: בשמחה רבה. הנה בוא נשב כאן על הספסל בצד, ונחמם קצת את הלב בדיבורים מרבינו, ונכין את עצמנו לל"ג בעומר.

אבל רגע, האם ה"שיחת חברים" הזאת שלנו תפורסם בגיליון "לבבי"?

רבי שמחה: כן, מדוע לא?

ר' מנחם: הרי הגיליון ייצא לאור רק לקראת שבת שלאחר ל"ג בעומר, ואיך נוכל לדבר עכשיו מענין ל"ג בעומר?

רבי שמחה: אל תדאג. הדיבורים של רבינו ורבי נתן על ל"ג בעומר שייכים גם לשבת שלאחריה, וגם אם מישור ימצא את הגיליון במוצאי תשעה באב, יוכל להחיות את עצמו עם הדיבורים של הרבי על ל"ג בעומר.

שכן, הפנימיות וההארה של ל"ג בעומר אינו מוגבל רק ליום זה עצמו, אלא שייך גם לכל השנה כולה; מיום ל"ג בעומר שואבים את ההארה והכח לכל שאר ימות השנה.

ר' מנחם: מהי הפנימיות של ל"ג בעומר השייכת לכל השנה כולה?

רבי שמחה: ההתקשרות לצדיק!

ר' מנחם: איך הגעת להתקשרות לצדיק?

רבי שמחה: אתה שואל איך הגעתי? איך אפשר לא להגיע לזה?! הרי כל ההילולא של ל"ג בעומר, אין בה שום דבר אחר מלבד התקשרות לצדיק - התקשרות לרבי שמעון בר יוחאי - בכל לב ונפש.

מכל קצוי תבל מתחברים ומתקשרים אלפי רבבות בית ישראל לנשמת רבי שמעון בר יוחאי בהתקשרות נפלאה.

ר' מנחם: האמת שנגעת בנקודה אשר זמן רב אני כבר מתקשה בהבנתה - מהי בדיוק התקשרות לצדיק?

רבי שמחה: התקשרות היא אהבה, וכפי שכותב רבינו בליקוטי מוהר"ן: "עיקר ההתקשרות הוא אהבה, שיאהב את הצדיק אהבה שלימה, כמו שכתוב 'ונפשו קשורה בנפשו' ותרגמו 'חביבא ליה כנפשיה', וכמו שכתוב 'ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד'" (ליקוטי מוהר"ן, קלה).

ר' מנחם: אבל זה גופא אין מובן לי - מהי ההגדרה של אהבה לצדיק? איך אוהבים אותו?

רבי שמחה: במקום לענות לך בביאורים ארוכים ועמוקים, תתבונן בעצמך במה שקורה כאן במירון, ותבין לבד מהי אהבה לצדיק...

הרי כל ההילולא הזאת, היא כל כולה תבערה של אהבה עצומה לנשמת רבי שמעון בר יוחאי. גם אני וגם אתה וגם כל רבבות העולים מירונה - אין שום סיבה אחרת לבואנו לכאן, על אף כל הקושי והטרחה, אלא אחת ויחידה בלבד: אהבה לרבי שמעון!

כל ההילולא הגדולה הזאת, היא 'התקשרות לצדיק' מתוך אהבה עצומה - מאמינים ברבי שמעון, אוהבים אותו, שמחים בשמחתו, מתגעגעים ומשתוקקים אליו, ואף מוכנים לטרור ולהתייגע ולהיטלטל בטלטול הדרכים כדי להסתופף בצלו.

ר' מנחם: זה אכן פלא. אף אחד מאתנו לא מכיר את רבי שמעון, ואעפ"כ כולנו אוהבים אותו כ"כ ומוכנים לטרור ולהתייגע בשבילו במסירות נפש.

מה באמת הפשט? מהיכן נובעת האהבה הזאת?

רבי שמחה: בתורה ד' בליקוטי מוהר"ן ממשיל רבינו את הצדיק ל"אם". וכמו שהתינוק אוהב את אמו מיום היוולדו, כך אנחנו אוהבים את הצדיק האמת שהוא שורש נשמתנו...

רבינו אומר שם, שעל ידי שרואים את הצדיק מתבטלים מהאדם התאוות והעצבות ועצלות, כמו תינוק שרואה את אמו. וזה לשונו שם:

"כשרואה את הצדיק, זאת הבחינה מבלטת המידות רעות הנמשכין משני היסודות דומם צומח, היינו עצבות ותולדותיה, ותאוות רעות. כי צדיק הדור נקרא 'אם', על שם שהוא מניין לישראל באור תורתו, והתורה נקראת חלב, כמו שכתוב דבש וחלב תחת

לשונוך. וזה אנו רואים בחוש, כשהתינוק הוא בעצבות ועצלות, כשרואה את אמו הוא נתעורר בזריזות גדול לקראת אמו, היינו לשרשו. גם אנו רואים בחוש, כשהתינוק עוסק בדברי שטות שלו, אף על פי שיש לו תאוה גדולה לזה, אף על פי כן כשרואה את אמו, הוא משליך כל תאוותיו אחר כתפיו ומושך את עצמו לאמו. נמצא, שנתבטלין המידות רעות של שני היסודות, דומם צומח על ידי הסתכלות פני הצדיק" (ליקוטי מוהר"ן, ד).

ר' מנחם: ממש רואים את זה פה במירון. באים לרבי שמעון, ומקבלים חיות ושמחה...

רבי שמחה: כן, ואת זה צריכים להמשיך לכל השנה כולה - לחיות תמיד מתוך אהבה והתקשרות לנשמת הצדיק האמת.

ר' מנחם: מה? האם גם באמצע השנה אפשר להרגיש כזה חיות כמו בל"ג בעומר?

רבי שמחה: בוודאי! רבינו אמר בפירושו: "ווען מ'דערמאנט זיך אין מיר, איז מען קטטן שנולד" = "בכל פעם שנזכרים בי, נעשים כקטן שנולד מחדש" (שי"ש"ק ב, יז).

זהו כוחה של התקשרות - כשנזכרים בצדיק, ומתעוררים לאהוב אותו ולהתקשר אליו, מתחדשים לגמרי ונעשים כמו תינוק בן יומנו...

ר' מנחם: השאלה היא: איך מעוררים את האהבה הזאת לצדיק? איך זוכים לאהוב את רבינו ולהתקשר בו באמת?

רבי שמחה: תשמע טוב, ר' מנחם. יש הרבה מאד מה לדבר בענין זה. ובאופן כללי - בוודאי שככל שהאדם זוכה ללמוד את ספרי רבינו, לקיים את עצותיו וללכת בדרכיו, הרי הוא קונה התקשרות ואהבה פנימית לרבינו. אבל בנוסף ומלבד כל זאת, צריכים להעמיק את עצם הקשר והאהבה לנשמת הצדיק.

וכפי שכבר אמרתי לך - האהבה לצדיק היא אהבה פנימית, הנובעת מכך שהוא שורשנו, וכשם שהתינוק אוהב את אמו, כך אנחנו אוהבים את הצדיק.

נותר לנו רק לעורר את האהבה הפנימית והשורשית הזאת, שתבער בנו בכל עוז. ועל ידי אהבה זו, יתבטלו גם מאתנו כל שאר האהבות והתאוות (וכפי שכותב רבינו שם בתורה קל"ה, עיי"ש).

ר' מנחם: אוי, הלוואי! נראה לי שאני כל כך רחוק מזה.

רבי שמחה: נו, בשביל זה הגעת פה למירון... תבקש כאן על זה מעומק הלב, שתזכה לאהוב את הצדיק, לא רק במירון בל"ג בעומר אלא בכל השנה כולה.

אמן כן יהי רצון!

נְהַמְתָּנוּ

לארבע את הצדיק באהבה רבה ורעה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ, שְׁתַּזְכְּרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהַתְקַרֵּב בְּאַמֶּת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּים, וְלְהַתְקַשֵּׁר בָּהֶם בְּאַמֶּת בְּלֵב וּנְפִישׁ חֲפִצָּה, בְּאַהֲבָה רַבָּה וְעֵזָה מִנְקֻדָּה שְׁפֵלָב בְּאַמֶּת... חוּם וְחֶמֶל עָלַי, וּנְפִישׁ לְאַהֲבַת הַצַּדִּיקִים בְּאַמֶּת, וְעַל יְדֵי זֶה אֲזַכֶּה לְהַתְקַשֵּׁר בָּהֶם בְּהַתְקַשְׁרוֹת גְּדוֹל וְחֹזֵק, וְתִתֶּנִּי נְפִישִׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשָׁם בְּקִשְׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, לְעוֹלָמִי עַד וּלְנֶצַח נְצָחִים. (ליקוטי תפילות, ע"ג)

"יכולים לתקן" – בדרך למירון...

הדרך למירון לפני חמישים שנה ויותר, לא היתה נוחה וקלה כבימינו אלה. אז, כדי להגיע מירושלים אל הר הקודש מירון, היו צריכים להיטלטל מעיר לעיר, ומרכב לכלי תחבורה אחרים, עד שהיו מגיעים מירונה, ומטפסים על מעלה ההר בחרדת הקודש.

היה זה באחת מנסיעותיהם של אנשי שבדור ההוא למירון, בדרכם עברו דרך העיר טבריה, ונכנסו אליה לפוש קמעא ולנוח מטורח הדרך, ולאגור כוחות חדשים להמשך נסיעתם עד מחוז חפצם, אל התנא האלקי השוכן כבוד בהיכל קודש קדושתו.

בין הנוסעים היה החסיד המופלא ר' יעקב זאב ברזעסקי, אשר ניגש לקיוסק הסמוך למקום חנייתם יחד עם אחד מבני החבורה, לקנות בקבוק שתייה קרה להשיב נפשם העייפה. בעל החנות העומד ומוכר, רחוק היה מתורה ומצוות, אך בראותו שני חסידים בעלי צורה ועטורים בפהות זקן נכנסים לחנות, מיהר הלה לחפש כיפה באמתתו וחבש אותה על ראשו לכבודם, ואף ענה 'אמן' על ברכתם 'שהכל נהיה בדברו'.

כשגמרו השניים לשותות וברכו ברכה אחרונה, עמדו והתכוננו לעזוב את המקום, והודו לו מקרב לבם על השירות והיחס האדיב. טרם נפרדו והלכו להם, אמר להם בעל הקיוסק: "תלמידי חכמים כמותכם, השאירו נא אחרכם ברכה, במילה או משפט קצר שאזכור כל ימי חיי". נעמד ר' יענקל', ומנסה להעלות בזכרונו, איזה דיבור מרבינו, בהם היה מלא לבו ומוחו. אך דווקא כעת בעת הצורך, לא בא על דעתו משפט קצר וקולע, שיוכל להשיב לאיש ההוא, ולהשקות בזה את נפשו ונשמתו. נשא עיניו לשמים, ואז נזכר לומר לו מאמר רבינו ז"ל: "אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן" (לקוטי מוה"ר זניינא, ק"ב). הלה נהנה מפתגם זה, והודה להם, והם הלכו לשלום להמשך דרכם אל מערת הרשב"י לשפוך צקון לחשם.

כעבור שנים רבות נזדמנו שוב אלו החסידים בדרך נסיעתם לאותו פונדק, ושוב נכנסו ובאו אל הקיוסק לקנות להם מים קרים על נפש עייפה. והנה רואים המה כי בעל החנות דאז איננו, ובמקומו עומד יהודי חרדי, אשר פאות זקן מעטרים ומהדרים את פניו. ולתמיהתם שאלוהו: היכן הוא בעל החנות שהיה מוכר כאן לפני כן וכך שנים? ענה ואמר: מאז הוקם הקיוסק, אני הוא זה שעומד ומוכר, ולא החלפתי עם איש.

תוך כדי כך נזכר הוא באותם שני חסידים שהיו אצלו אז, וסיפר כי לפני כמה שנים אכן הוא עצמו היה חילוני, ובהזדמנות נכנסו לחנותו שני חסידים ואמרו לו מילים אלו "אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן". וכך סיפר: "מילים אלו שינו את כל חיי, שכן ידעתי אז היטב את כל אשר פגמתי וקלקלתי, ובהוה שמעתי אז פתגם נפלא זה, הפיח בי רוח תקוה, ולאט לאט התחלתי אכן לתקן את אשר קלקלתי. הוספתי בשמירת שבת, ואכילת כשרות, וכנהנה רבות, עד שנהפכתי לאיש אחר. הדבר השפיע גם על בני ביתי, וכעת אנו מנהלים אורח חיים יהודי כשר ומהודר בכל העניינים, כאשר עיניכם הוראות".

הציג ר' יענקל' עצמו כי הוא זה שאמר לו אז את הדברים, ויחבק וינשק לו האיש ויאמר לו: "תשואות חן לכם כי קירבתם אותי ואת ביתי תחת כנפי השכינה", כשדמעות של שמחה נושרות מעיניו.

מאז - אמר ר' יענקל' - נחקק ונקבע בלבי משנה חשיבות, להיות בקי בדברי רבינו ז"ל ועצותיו הקדושים, וכדברי חז"ל שאם ישאלך אדם אל תגמגם אלא אמור לו מיד, ותוכל להציל את חיי ואת דורותי עד עולם מרדת שחת.

תולדות חייו הקדושים של אבן עזריאל מוהר"ת ז"ל ע"פ ר' זאב נפתלי אורח פתח שנת צ"ב פרק ב

"מהזכייה אשר זכינו בנעורינו.."

רבי נפתלי וזינבערג מנעמירוב, חברו של מוהר"ת

ואכן, ידוע היה בהידורו הרב במצווה זו. פעם ארע ואחד מחוטי ציציותיו נקרע (באופן שהטלית נותרת בכשרותה לפי חלק מהפוסקים), הוא לא זז ממקומו, ביקש שיביאו לו חוטים ותיקן את הציצית במקום, ורק אז המשיך בדרכו.

לימים, זכה רבי נפתלי להיות אחד משני העדים שייחד רבינו להבטחתו הגדולה לכל מי שיאמר את עשרת מזמורי היתיקון הכללי על ציונו הקדוש, שיוציאו מן הגיהנום.

הוא אף זכה לשמוע, יחד עם רבי נתן, מפי רבינו הקדוש את רזי המגילת סתרים' העוסקת בביאת משיח צדקנו. כששאל אותו פעם רבי אהרן ליפובצקי "היכן עומדים העניינים כעת?" השיבו רבי נפתלי בשאלה: "מרבה הנה להגות בספרו של רבינו? כך קיבלנו מפה קדשו: 'כשיתקבל ספרי בעולם - אפשר יהיה להתכונן למשיח'".

אמונתו העצומה ברבינו הקדוש, ניכרת במכתב ששיגר לידיד נעורים:

"והנה פנימיות לבבך ולבבי, אשר יודעים ומרגישים נקודת האמונה הקדושה, מושרשת בלבבנו מנעורינו, מהזכייה אשר זכינו בנעורינו להתקרב לאור האורות, צח הצחצחות, בחיר מבחירי צדיקים, אדוננו מורנו ורבינו, הנחל נובע מקור חכמה" - - -

התפשטות הגשמיות

רבי נפתלי זכה להגיע בכוחו של רבינו, למדרגות נוראות בעבודת הבורא, תפילתו הייתה בדביקות עצומה ונשגבה ובהתפשטות הגשמיות. פעם אחת סיפר רבינו: "ראיתי בעולם העליון שהכול רצים אל מקום אחד, שאלתי 'לאן רצים? השיבוני: 'ישנו אברך אחד שמתפלל בנעימות מופלאה! רצתי אף אני עמם, וכשהגעתי אל אותו אברך, הפשלת את טליתו מעל פניו וגיליתי את נפתלי שלי..."

הוא האריך ימים, ובימיו נכנסה לתוקפה גזירת הקנטוניסטים הנוראה - עקירת ילדי ישראל מחיק הוריהם וגיוסם לצבא הצאר לתקופה של עשרים וחמש שנה.

שליחי הצאר נהגו לחטוף אפילו נערים שקיבלו תעודת-פטור, הם היו קורעים את תעודתם ונוטלים אותם עמם. מסופר, כי אחד מתושבי אומן שחשש לגורל בנו, הסתירו בבית רבי נפתלי. אצל אדם מבוגר, סבר האב, לא יחפשו נערים. באחד הימים שיחק הילד לתומו בחצר הבית. אותה שעה פשטו בלשים על העיר. משראו את הילד, שאלו אותו האם יש לו תעודת-פטור, כשהשיב בחיוב, הורו לו להראות להם את התעודה. אבי הנער נבהל מאוד והחל פותח בזעקות רמות כדי שיתאסף קהל גדול וכן לא יוכלו להשמיד את תעודת בנו, ואמנם, יהודים רבים יצאו מבתיהם והקימו קול זעקה, עד שחילצו את הילד המפוחד מידי שליחי הצבא.

במשך כל אותה מהומה עמד רבי נפתלי והתפלל מנחה בחדר סמוך למקום ההתרחשות. לאחר שסיים תפילתו, בעת הארוחה, ניגש אבי הילד וביקש את סליחתו על הרעש הגדול שבוודאי הפריע לו בתפילתו. להפתעתו הגדולה שאלו רבי נפתלי בתמיהה: "על איזה רעש אתה מדבר?"

כי אמנם, באותה עת כלל לא היה רבי נפתלי מצוי שם, אלא בעולם אחר.

גם את רבי נפתלי, חברו של מוהר"ת, הוציאו רבינו כליל מעולם המסחר. בעת התקרבותו, היתה לו חנות בדים בנעמירוב, הוא סיפר לרבינו על סדר יומו; מדי בוקר הוא הולך לחנות ויושב שם עד הערב. רבינו שאל אותו בפליאה: "וכי כל היום כולו הנך צריך לשבת בחנות?!"

משראה רבי נפתלי שדעת רבינו אינה נוחה מך, מינה אדם שישב בחנות במקומו, ופעם ביום היה הולך לשם לביקור קצר, לפקח שהכל מתנהל כראוי. ובמשך כל היום עסק בלימוד תורה ובתפילה והתבודדות.

כעבור זמן, כשסיפר על כך לרבינו, אמר לו רבינו: "בכל יום אתה צריך ללכת לבקר בחנות?! בעקבות כך, חדל רבי נפתלי גם מביקוריו בחנות. אולם בימי יריד היה עומד בחנותו.

חלפה תקופה וכשסיפר זאת לרבינו, שאל אותו רבינו: "וכי היכן שיש יריד, צריך אתה להימצא שם?!" כך, לאט לאט ובהדרגה, הפך אותו רבינו מסוחר לעובד השם שחוץ מתורה ותפילה, אין לו מאומה בעולמו.

בין חסידיו הנאמנים של רבינו, היו לא מעט 'אנשי משא-ומתן', אשר עבדו לפרנסתם ויחד עם זאת היו עובדי ה' עצומים. אך רבינו ידע שרבי נתן ורבי נפתלי, לפי גודל תבערת ליבם לה' יתברך, צריכים ללכת בדרך של יחידי סגולה ולהיות לגמרי 'קודש לה'".

מסופר, שבתחילת התקרבותו של רבי נפתלי לרבינו, התווכח פעם והתפלפל עם רבינו בלימוד. רבינו אמר דבר ורבי נפתלי אמר שהוא רואה את העניין לכך. השיב לו רבינו: "הלא אינך רואה טוב". לא חלף אלא זמן קצר ורבי נפתלי חלה בעיניו וראייתו נחלשה. הוא הבין מיד כי זה בא לו כעונש בגלל הקפדתו של הרבי, הלך אליו וביקש ממנו שתהיה לו רפואה בעיניו. אמר לו רבינו שייגש לארון וייקח ספר כלשהו והוא יראה לו שכפי שאמר, כן הוא. רבי נפתלי ניגש לארון ומיד שבה ראייתו כבראשונה, הוא הביא את הספר המדובר, ורבינו הראה לו שהצדק עמו.

שבכל עת שידפקו על הלב - יתלהב לה'

"שמעתי מרבי נפתלי גרו יארר" - כותב מוהר"ת - "שמע מרבינו זכרונו לברכה, שטוב כשהלב של איש הישראלי נמשך כל כך להשם יתברך עד שבכל עת ועת שידפקו על הלב יתחיל תיכף להתלהב ולהשתוקק להשם יתברך בכלות הנפש כראוי. ועשה אז תנועות בידיו על ענייני זה. ואמר שאפילו כשיושבין בין אנשים, יישא ידיו וליבו לה' ויצעק אליו בכלות הנפש. והרים אז ידיו בהתעוררות נפלא ואמר הפסוק: 'אל תעזבני ה' אלוקי' (תהילים לה) בקול נעים של תחניה וגעגועים נפלאים להשם יתברך. ותפס זאת לדוגמא, שכך ראו לאיש ישראלי שאפילו כשהוא בין אנשים יתעורר בכל פעם להשם יתברך בהתעוררות נמרץ כזכר לעיל" (שיחות הר"ן, רל)

עניינך הוא ציצית

בהזדמנות אחת, גילה לו רבינו הקדוש מהי המצווה השייכת לשורש נשמתו, וכך אמר לו: "למרות שאותיות שמך כאותיות 'תפלין', הרי עניינך הוא ציצית"

התחדשות האור של הנסתר - מדוע?

נדל מעלת לימוד התורה - לאיזה חלק שבתורה נאמר בעיקר? האם גם בלימוד התורה יש "נף ונשמח"? מדוע מצאת תלמוד תורה עולה על כל המצוות? מדוע מתחדשים הנסינות ככל דור - ואיזה תרופות יכולות לעזור בזה?

כפי שהבנתי במאמר האחרון שכתבתם שכדי לחיות כהיום את ה"נסתר" ולטעום מינעץ החיים צריכים לכך את האור של ה"נחל נובע", לצורך הבהרת הדברים לעובדא ולמעשה רציית לברר: מדוע לא מספיק לעסוק בספרי הזוה"ק והתיקונים וכתבי האריז"ל כדי לקבל את האור של הנסתר?

טרם נשיב לעצם שאלתך, נקדים ונאמר שחיים אנו בעולם שכל כולו זועק 'ישות ועצמיות', ולכן בבואנו לדבר בעניינים כגון דא, הרי שלאזן אדם אשר חי בעולם ה'ישות' יכול הדבר להישמע כאיזה גאווה מסלגתית. אי לכך, יתלה נא השומע את הסרחון בסביבה שסובבת את אוזנו... שכן אם שומע בזה ממין קולות אלו, אין זה אלא ששומע את עצמו [וסוד הדברים מבואר בלקו"מ תו' ה' שזה גופא נשלחת אליו כתוכחה מן השמים, שיחזור בתשובה ובכך יתוקן דעתו יעו"ש].

ובנוגע לעצם השאלה: מן הנכון להקדים כמה מילין אודות עצם הצורך והחיוב בעסק ה"נסתר" שבתורה.

ובכן: הנסתרות שבתורה [פנימיות התורה] היא היא 'נשמת' התורה ונשמת היהדות, לעומת הנגלות שבתורה שהן בבחינת ה'גוף' של התורה [היצוגיות התורה] וכמורמו במשנה "הן הן גופי תורה". ובענין זה מאריך מהרח"ו בהקדמתו לעץ חיים, יעו"ש בהרחבה בנחיצות העסק בתורת הנסתר, ורק אעתיק לך מילים ספורות ממש, וזלה"ק: "בהיותו עסוק בחכמת המשנה והתלמוד בבלי, אם לא יתן חלק גם סודות התורה וסתרתי, הרי דומה לגוף היושב בחושך בלתי נשמת אדם נר ה' המאירה בתוכה, באופן שהגוף יבש בלתי שואף ממקור החיים", עכ"ל"ק.

והרי שגם אם קדושת לימוד התורה שגבה מעלתה לאין קץ, אעפ"כ גם היא עצמה נחלקת לנגלה ולנסתר, ומי שאין לו עסק עם הנסתר לא יוכל להשתמש עם כל המאמרי חז"ל בשגב מעלת לימוד התורה, בעודו מחסר את נשמתה.

שכן, מצוות לימוד התורה - מלבד מה שמטרתה ללמד את האדם כדת מה לעשות, הרי היא גם - פועלת על הלומד באופן סגולי, ומקדשת אותו ומרוממת אותו ומטרתת אותו, יותר מאשר הכח הסגולי שנמצא בקיום המצוות, ולכן "תלמוד תורה כנגד כולם".

וכן סגולי זה, גם אם הוא קיים בוודאי בלימוד כל חלק מחלקי התורה, אמנם עיקר כוחה ועוצמתה הוא דווקא בלימוד חלק הנסתר שבתורה. [אלא שכמוכן שכשם שאין שייך נשמה בלי גוף, כך גם אין שייך נסתר בלי נגלה, וכמ"ש שם המהרח"ו, ואכמ"ל]. וכמו שכתב בזה רבי אברהם בר"נ בהקדמתו לביאור הליקוטים: "במצות תלמוד התורה העולה על כל המצוות, כל עיקר המצוה הוא בלשון 'סגולה' להצלחת הנפש, כפי הטעמים

הרוחניים אשר בה [ועיין בספר המדות בזה הלשון: כל ידיעה במשפטי התורה וכו', הידיעה הזאת בעצמה היא הצלחת הנפש] ... כי גם מיום התגלות הסתרי תורה שבזוהר הקדוש, תהיה בזה לבד הסגולה להצלחת הנפש, כמבואר בזה מדברי האריז"ל, עכ"ל"ק.

אלא שכאן צריך לידע, שהחולאים הרוחניים של פעם / הנסינות של פעם - אינן כמו אלו של היום. ובמהלך ירידת הדורות, החולאים מתחדשים והחושך הולך וגובר, עד כדי שהרפואות של פעם אינן פועלים על הנפש. שכן המחלות של הנפש [שהם חלואות העוונות ועצם החומריות] נהיו יותר מורכבים מאשר פעם (וכמדומני שכל מילה של תיאור בענין זה מיותרת), וכדי לקבל את "סם החיים" המעודכן לחולאים של הדור בו אנו נמצאים, אין מנוס אלא לחפש את ה'בית מרקחת' (אפטיק) שאכן מייצרת ומרכבת בתרופותיה הסממנים הנצרכים.

וכמו שממשיך שם רבי אברהם בר"נ: "וכפי הנראה מדבריו הקדושים, שזה נמשך מדרכי השם יתברך בהנהגת העולם, זה לעומת זה. ובירידת הצדיק הרופא נפשות לזה העולם, ברפואות ותחבושות יקרות ונפלאות שלא נתגלו עדיין מעולם, נתחדשים כנגד זה מחלות ומכאובים חדשים שלא היו עדיין בעולם, ושאינן ביכולת לעמוד כלל כנגדם, אם לא בסגולות ורפואות הצדיק, שנתחדשו וירדו כנגדם באלה העתים. והבלתי מתרפא בהם, אבדה קולתו ח"ו (!) ולפי כל זה תבין ותתבונן ברוב ועוצם חיוב והכרח הלימוד בתורה שבנסתר שזיכינו על ידי רבינו ז"ל, כי הן המה התבלין המוכרחים להיצר הרע שבעת הזאת, שעל זה אמרו חז"ל בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין".

לא פלא הוא שאפשר למצוא מי שידיו רב לו בעסק חכמת הנסתר, ובכל זאת כשמגיע לעבודת התפילה, גם אם הוא מתפלל עם הכוונות הקדושות, בכל זאת יתכן וליבו בל עמו ותפילתו אינו בוקעת ממעמקי ליבו. ובה נמצא שהעיקר חסר מן הספר. ולעומתו, מי שכן לוקח את סמי המרפא של דורינו [קרי: ספרי רביה"ק] אזי כל העוצמה של האור והסגולה של הכוונות הקדושות נכנסין בו, שכן כלולים ומורכבים הם בסמי המרפא שבספרי רביה"ק.

אכן ברור שאין הכוונה חלילה לעזוב את הלימוד בספרי הזוה"ק וכתבי האריז"ל (לראויים לה), אלא אדרבה - לאחר שמקבלים את האור הנפלא והמיוחד ושותים לרוויה מה'נחל נובע', אזי אדרבה ואדרבה, או-אז תפעל אצלו כראוי הלימוד הקדוש של תורת הנסתר כראוי וכיאות. שכן מי שרצה"ל נתעוררו עיניו ליע, גם אם תביא לפניו דפים שכתב רופא מומחה מיוחד הוראות מיוחדות מה שהוא צריך לעשות כדי שיתרפא עיניו, בכל זאת העיוור עצמו שעיניו אינן רואות, לא יוכל בשום אופן לקרוא בהן. אלא מקודם צריכים לרפאות את עיניו ורק אז יוכל לראות מה שלפניו.

אפשר לשלוח שאלות שיופיע במדור הזאת בטל או באימייל של המערכת

"זהו עיני ולבי שם כל הימים..."

בשורה טובה תדשן עצם!

בשבעות האחרונים החלו העבודות על גג בית מדרשינו הגדול בירושלים עיה"ק, הידוע מדור דורים כמקום אשר בו יזכה כל החפץ - לעלות ולחזות במקום מקדשינו, ולערוך נענועיו וכיסופיו לבניינו במהרה בימינו.

בימים אלו התחילו הגבאים המסורים, בבניית ששה 'חדרי התבודדות' בתכלית היופי והפאר, כאשר בכל חדר יקבע חלון גדול המשקיף לעבר מקום קודש הקדשים.

שם יזכו אנ"ש לקיים את עצת ההתבודדות, בחדר מיוחד בעליה ע"ג עליה, לשפוך שיחם ושיגם לפני בורא כל העולמים, בתפילה ובקשה געגועים והשתוקקות, ובפרט על בית מקדשינו שחבר בעווננו, שיבנה במהרה בימינו. כלל אנ"ש נקראים להעתיק להצלחת העניין וגמר הבניין במהרה.

בורא עולם בקנין השלם אלו הבניינים! בנין חדרי ההתבודדות ובנין בית מקדשינו בב"א.



"רצונו חזק מאוד שנלך עם התורות שגילה!"

בחדש זה התחילו אלפי חסידי ברסלב ברחבי תבל, בלימוד תורה כ"ה בליקוטי מוהר"ן, במסגרת 'התורה הזמנית', בה יעסקו אנ"ש בחדושים הקרובים עד חודש אב הבעל"ט.

זוהי ההזדמנות בשביל כל אחד לשנות את חייו; להצטרף לאלפים הרואים עולמם בחייהם, ולקיים רצון קדשו של רבינו שנלך עם התורות שגילה.

ניתן לשמוע שיעורים ושיחת חברים על התורה בקו "מערכת ברסלב" בשלוחה 700 [מספרי הטלפון מפורטים בתחילת הגיליון] וכן בקו שעי"א ארגון "טלייל בתורתו" [בלשה"ק] בטלפון 04627713



"תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו"

בימים האחרונים יצא מתחת מכבש הדפוס, מהדורה שלישית של שמונת כרכי הספה"ק "ליקוטי הלכות", בהוצאה המהודרת והמפוארת של מכון 'תורת הנצח'. המהדורה החדשה מתייחדת בגודלה המיוחד [כגודל כרכי הש"ס], בכדי שיהיה הלימוד שווה לכל נפש בקלות ובחשק, באותיות גדולות ומאירות עיניים.

ניתן להשיגו בכל מוקדי מכירת ספרי רבינו ותלמידיו, כשעד חג השבעות יעמוד המחיר הנמוך ממחיר הקרן ע"ס 270 ₪ בלבד. לפרטים ובירורים ניתן לפנות לטלפון 0504128290



"רק תחזיקו עצמכם יחד"

בירושלים עיה"ק נוסדה חבורה חדשה לבחורי אנ"ש מבקשי ה' הלומדים בשיבת מיר, להתחזק יחד לאורו של רבינו הקדוש.

החבורה מתקיימת מידי יום רביעי בשעה 9:30 בערב. לפרטים נוספים ניתן לפנות למארגן החבורה בטלפון 0504132916

נקודות

אָמַר: מִזֶּבֶד הֲיִהְיֶה לְהֶאָדָם שְׂיִבְחָר לֹא אֵיזָה מְקוֹם וַיֵּשֶׁב שָׁם יוֹמָם וְלַיְלָה וַיַּעֲמֵק שָׁם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוֹדַת ה', וְגַשְׁצָרִיךְ לְאֵכָל יְרוּיָן לְתוֹךְ אֵיזָה בֵּית וַיִּקַּח שָׁם בְּחַפְזוֹן אֵיזָה חֲתִיבַת לְחֵם וְכִיּוֹצֵא לְהַעֲבִיר רַעְבוֹנוֹ, וְאַחַר כֵּן יִחְזֹר לְעִבּוֹדָתוֹ. (שיחות הר"ן, רמב"ז)